

DET TALTE ORD GÆLDER
Samråd den 31. maj 2013

[Samrådspørgsmål B

Forsvarsministeren bedes redegøre for den kommunikation, der har været mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen, om udarbejdelsen af L 200.

Spørgsmålet er stillet i relation til lovforslag L 200 om forsvarets uddannelser og om organiseringen af ledelsen af forsvaret.]

Taleseddel

- I det stillede spørgsmål er jeg blevet bedt om at redegøre for den kommunikation, der har været mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen, om udarbejdelsen af L 200.
- Lad mig for god ordens skyld indlede med at slå fast, at Forsvarskommandoen – og herunder forsvarschefen og chefen for forsvarsstaben personligt – selvfølgelig har været involveret i forberedelsen af lovforslaget om ændring af forsvarsloven – L 200 – som blev fremsat den 20. marts 2013, og som Folketinget andenbehandlede i går.
- Det håber jeg ikke, der er eller har været tvivl om.
- Lad mig også minde om, at moderniseringen af ledelsen af forsvaret er en del af regeringsgrundlaget. Regeringens politik er udgangspunktet og samtidig rammerne for det lovforberedende arbejde, som det altid er tilfældet, og dermed også for kommunikationen mellem Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet.

DET TALTE ORD GÆLDER

- Jeg opfatter derfor ikke spørgsmålet som en anmodning om at bevise og bekræfte, at der har været en sådan løbende kommunikation.
- Lad mig også erindre om, at jeg under besvarelsen af samråd A den 23. maj 2013 netop fremhævede følgende i relation lovforslagets del vedrørende ledelsen af forsvaret – og jeg citerer: "Lad mig for en god ordens skyld nævne, at lovforslaget selvsagt løbende er drøftet med den nuværende forsvarschef."
- Lovforslaget indeholder som bekendt både en del vedrørende forsvarets uddannelser og en del vedrørende organiseringen af ledelsen af forsvaret.
- Der har selvfølgelig været en løbende kommunikation med Forsvarskommandoen i begge spørgsmål.
- For ikke at risikere at blive beskyldt for tale udenom ved at give en lang kronologisk redegørelse for den samlede kommunikation, har jeg valgt for det første alene at redegøre for den del af kommunikationen, som omhandler ledelsen af forsvaret, og for det andet at fokusere på den korrespondance, der har været i 2013, altså i månederne op til lovforslagets fremsættelse. Den består primært af 2 mails fra forsvarschefen af henholdsvis 18. marts og 7. marts i år.
- Lad mig allerede fra starten oplyse udvalget om, at forsvarschefen ikke har bemærkninger til det fremsatte

lovforslag – dét er budskabet i forsvarschefens afsluttende mail af 18. marts 2013.

- Baggrunden for den mail – hvilket fremgår af indledningen – er blandt andet en samtale mellem forsvarschefen og departementschefen samme dag, den 18. marts, hvorunder det endelige udkast til lovforslag blev drøftet – det udkast som efterfølgende fremsættes for Folketinget onsdag den 20. marts 2013.
- Forsvarschefens mail af 18. marts er derfor helt central for forståelsen af den del af kommunikationen mellem Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet om lovforslaget, der handler om ledelsen af forsvaret.
- Forsvarschefen konstaterer "med tilfredshed" i sin mail af 18. marts – og jeg citerer: ".. at det af det seneste lovudkast fremgår, at centrale forhold om forsvarschefens ansvar, opgaver m.v. fortsat er lovbestemte, herunder den operative ledelse og dermed den klare kommandolinje fra forsvarschefen til underlagte operative enheder."
- Tydeliggørelsen af forsvarschefens lovbestemte opgaver, ansvar m.v. i lovforslagets bemærkninger var en vigtig justering, som blev foretaget i lyset af høringsvarene efter høringsfristens udløb den 7. februar 2013. Lovudkastet blev sendt i høring den 10. januar 2013.
- Det er også tidligere beskrevet i den fremsendte høringsoversigt.

- Når forsvarschefen i sin mail af 18. marts, som jeg citerede, fremhæver, at bemærkningerne forholder sig til det seneste lovudkast, så skyldes det, at forsvarschefen den 7. marts har fremsendt bemærkninger, som relaterede sig til et tidligere udkast og altså ikke til det udkast, der på det tidspunkt forelå, og som den 28. februar var oversendt til Forsvarskommandoen.
- I perioden mellem den 7. marts og den 18. marts sker der yderligere justeringer af lovforslaget, som også er afspejlet i forsvarschefens mail af 18. marts. Det skal jeg komme tilbage til.
- Forsvarschefen udtrykker i sin mail af 7. marts bekymring for opblødning af den klare kommandolinje og foreslår på den baggrund at bevare den gældende formulering i loven om forsvarschefens kommando. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at det formentlig skal ses på baggrund af, at forsvarschefen tilsyneladende ikke ses at være bekendt med den justering af bemærkningerne til lovforslaget, som skete den 28. februar – efter høringen.
- Forsvarschefen konstaterer da også "med tilfredshed" i sin mail af 18. marts – som jeg allerede har citeret: ".. at det af det seneste lovudkast fremgår, at centrale forhold om forsvarschefens ansvar, opgaver m.v. fortsat er lovbestemte, herunder den operative ledelse og dermed den klare kommandolinje fra forsvarschefen til underlagte operative enheder."

- Bemærkningerne i 28. februar versionen og i det fremsatte lovforslag angiver således tydeligt – i tilknytning til bestemmelsen i lovforslaget om forsvarschefens kommando over værnene – en række centrale aspekter af forsvarschefens ansvar.
- Loven fastholder således, at forsvarschefen som hidtil er den øverste militærfaglige rådgiver, og at forsvarschefen fortsat kan give sin militærfaglige rådgivning direkte til forsvarsministeren. Forsvarschefens rådgivningsansvar omfatter alle militærfaglige spørgsmål.
- Forsvarschefen har endvidere uændret den operative ledelse af danske militære styrker.
- Det følger også, at det selvsagt fortsat er forsvarschefen, som har ansvar for den militærfaglige vurdering af, om støtten til danske militære styrker muliggør, at disse kan løse forudsete og pålagte opgaver.
- Endelig er forsvarschefen fortsat den øverste militære repræsentant internationalt og skal fortsat have den fornødne værnsfælles stabsstøtte og en fast stedfortræder.
- Det fremgår også, at disse centrale forhold vedrørende forsvarschefens opgaver, ansvar mv. ikke kan ændres uden i forbindelse med en lovændring, og at de således er lovbestemte.

- I sin mail af 18. marts noterer forsvarschefen også med hensyn til spørgsmålet om helhedsansvar med tilfredshed, at – og jeg citerer: “.. at det fremgår direkte af bemærkningerne “... at forsvarschefen som hidtil er den øverste militærfaglige rådgiver i alle militærfaglige spørgsmål...”.”
- At forsvarschefen har været særlig optaget af lovforslagets bestemmelser om stillingen som forsvarschef og dennes ansvar, opgaver m.v. som bestemt i lovforslaget er forståelig, i lighed med at han også har lagt stor vægt på, at især forsvarschefens ansvar i forhold til støtten til forsvarets operative styrker er tydeliggjort og lovbestemt.
- Formuleringen i lovforslaget om – og jeg citerer, “at forsvarschefens ansvar selvsagt også omfatter den militærfaglige vurdering af, om støtten til opstilling, uddannelse og indsættelse af danske militære styrker muliggør, at disse kan løse forudsete og pålagte opgaver.” – blev indsat i bemærkningerne i forbindelse med justeringen efter høringen.
- Forsvarschefen hilser det endelig også velkommen i sin mail af 18. marts – og jeg citerer, “at bemærkningerne understreger, at militære styrker omfatter både værnsspecifikke og værnsfælles operative kapaciteter”.

- Baggrunden herfor er blandt andet, at forsvarschefen i sin mail af 7. marts påpegede, at det ikke fremgik klart af lovforslaget, at værnssfælles kapaciteter også er omfattet af forsvarschefens kommando. Forsvarschefen omtaler specialoperationskommandoen og Arktisk kommando i den forbindelse i sin mail af 7. marts.
- Den nævnte understregning af, at forsvarschefens kommando omfatter såvel værnsspecifikke som værnssfælles operative kapaciteter er én af de justeringer i lovforslaget, som sker i forbindelse med den afsluttende drøftelse med forsvarschefen.
- Forsvarschefen er i sin mail af 18. marts endelig glad for, at et tekstforslag om udviklingen i organiseringen af NATO hovedkvarteret, som han fremsætter i sin mail af 7. marts, er blevet fulgt. Det er en anden justering i forbindelse med den afsluttende drøftelse med forsvarschefen, inden lovforslaget fremsættes.
- Der skete allerede en opdatering af det pågældende afsnit om NATO hovedkvarteret i forbindelse med justeringen efter høringen af lovforslaget, men i forbindelse med den afsluttende drøftelse med forsvarschefen indsættes forsvarschefens forslag af 7. marts i det endelige lovforslag.
- Lad mig i øvrigt nævne, at der selvsagt også var en kommunikation mellem Forsvarskommandoen og

Forsvarsministeriet, inden lovforslaget blev sendt i høring den 10. januar 2013. Det var på embedsmandsplan i august og september 2012 med chefen for Forsvarsstaben og forsvarschefen om to udkast til lovforslag af henholdsvis 7. august 2012 og 30. august 2012. Som bekendt blev lovforslaget ikke sendt i ekstern høring før efter afslutningen af forligsforhandlingerne efter ønske fra forligspartierne. Forsvarskommandoen blev selvsagt underrettet om høringen den 10. januar og modtog til orientering en kopi af det pågældende udkast, som altså ikke for nylig var blevet drøftet med Forsvarskommandoen.

- Jeg oversender gerne kommunikationen mellem Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet om lovforberedelsen, hvis der er ønske om det. Der er, som der er fremgået i medierne, allerede givet aktindsigt i materialet.
- Jeg vil dog forsigtigt gøre udvalget opmærksom på, at der er tale om en betragtelig mængde materiale af klassisk lovforberedende karakter på embedsmandsniveau, men jeg oversender det som sagt gerne.
- Jeg håber, at mine bemærkninger har illustreret, at:
- Forsvarschefen for det første har været involveret i udarbejdelsen af lovforslaget.

- For det andet, at forsvarschefens synspunkter løbende har ført til justeringer i lovforslaget, som jeg har redegjort for.
- Og for det tredje, at forsvarschefen på den baggrund ikke har bemærkninger til lovforslaget.